

Geacht Lid,

Onze drukker is er niet in geslaagd de nieuwe omslagen voor de Korhaan op tijd af te leveren. Dat was het gevolg van een grote drukorder van de NOS.

Wij wilden U niet nog eens enkele weken op ons verenigingsblad laten wachten. Vandaar deze "haan" zonder veren. Met excuses.

Red.

Leeg, minister....

Als u eens wist, wat er door een kleine groep van mensen wordt gedaan... Ons bestuurslid dr. J.A. Smits heeft ooit eens gezegd: "Als men dat wist - met de nadruk op als - dan zou men nooit kritiek uiten". Het valt gelukkig nogal mee met de kritiek in onze VVG. Althans het bestuur merkt er gelukkig niet zoveel van. Maar dr. Smits heeft gelijk: er wordt door een kleine groep heel wat werk verzet.

Wij proberen er af en toe iets van door te laten schemeren. Wij achten het nuttig, dat de leden regelmatig op de hoogte blijven van bepaalde ontwikkelingen en het resultaat van mogelijke acties. Het merkwaardige is, dat wanneer men gegrepen wordt door het natuurbehoudende, het beschermende en het educatieve werk, dat men er verstomd van staat, dat er..... zo weinig wordt gedaan. Dat er op vele plaatsen een sombere verstarring is opgetreden. Dat bepaalde organisaties "opgelegde" taken, niet verstaan.

Men vraagt zich in verbijstering af waarom onze grootste landelijke organisatie niets onderneemt tegen de ganzenjacht, althans niet naar buiten.

Is dat tactiek? Mag er niet tegen de gevoelige benen van de onweidelijke jager worden geschopt?

Het moet afgelopen zijn met de ganzenjacht zolang met herhaling blijkt, dat de plezierjagers geen enkele soortenkennis bezitten.

De "jager van loodsrecht" een van de profeten van Gerrit van de VARA, sprak eens tegenover mij over de geneugten van de jacht.

Ik informeerde langs mijn neus weg, welke ganzen hij dan wel mocht schieten. Oh, dat wist de man niet zo precies.

Het kwam hier op neer - toen ik bleef aandringen - dat men niet mocht schieten op donkere ganzen.....

Minister, stop de jacht op deze vogels volledig, zolang er zulke jachtklungels rondlopen. Maar moeten wij daarop aandringen bij de excellentie?

Staande op de aanleg "kade" van de hovercraft op Terschelling, riep een jager temidden van een groot publiek naar zijn maat: "Joh, daar vliegen er weer drie, waar is m'n geweer?" Het waren "eiders"!

Ik merkte op: "Meneer, kent u die vogels wel?" "Hou en of, het waren wilde eenden. Ik vroeg hem naar wat eenden soorten. "Doet er niet toe; ik mag op alle eenden schieten", Moeten wij de minister vragen haast te maken met het jacht-examen?

De luchtmacht gebruikt de Vlichors als schietschijf. Sinds kort is het jachtterrein van de militaire schutters vergroot met nog een stukje Waddenzee, onaangekondigd. Of de bewaker van het zeehondenreservaat er maar rekening mee wilde houden. Dat kan in Nederland.

Het zijn zeehonden, geen vogels, maar het is ons aller waddenzee, Europa's meest unieke vogelreservaat. Moeten wij in het geweer komen? Wij moeten ons wel beperken tot ons eigen (vogel) gebied.

P r o g r a m m a

.....

- Grote avonden : (de vierde donderdag van de maand)
- 25 september : vakantie-avond. leden vertonen hun vogel-dia's
- 23 oktober : Vogels van de donau-delta. Dia-avond te verzorgen door de heer J. Steenhardt te Amsterdam.
- 27 november : Turkije, vogelland, filmavond door de Zweeres.
- 22 januari : Vogels, hun biotoop en terreinkeus. inleiding met dia's door drs. J. Rooth, te Utrecht.

De volgende avonden zijn op 26 februari, 26 maart, 23 april, en 28 mei. Al d' bijeenkomsten worden gehouden in de openbare leeszaal, s'Gravenlandseweg 55, Hilversum. Aanvang 8 uur.

.....

- Werkavonden : (de tweede donderdag van de maand)
- 16 oktober : Nestkasten-commissie. (het Hol)
- 12 november : avifauna-commissie.
- 12 december : Ringers-commissie.
- 8 januari : Controleurs-Vogelwet.

.....

Programma chronologisch (drie maanden)

- 28 september : excursie naar waterleidingduinen van Amsterdam.
- 25 september : dia-avond, openbare leeszaal, Hilversum
- 21 september : noordzee-excursie vanaf Den Helder.
- 11 en 12 oktober : weekend op Texel.
- 16 oktober : nestkasten-commissie (het hol)
- 23 oktober : Vogels van de Donau-delta, openbare leeszaal, Hilversum.
- 9 november : excursie naar de Grote Poel.
- 12 november : avifauna-commissie (het Hol)
- 27 november : Turkije, vogelland, filmavond de Zweeres.

.....

Excursie-programma

zondag Waterleidingduinen

28 september : naar het anders ontoegankelijke gebied van de Amsterdamse Waterleidingduinen. In samenwerking met Vogelwerkgroep Amsterdam. Vertrek te Hilversum, "stille kant" station :8 uur. Met auto's De reiskosten worden per auto hoofdelijk omgeslagen. De excursie bestaat uit een pittige wandeling (plm vier uur) door een uniek vogelgebied.

zondag Varen op de Noordzee

21 september : Met een kotter varen op de Noordzee voor het bestuderen van de zeetrek. Vertrek te Hilversum vanaf de "stille" kant van het station, om zes uur! Vertrek Den Helder plm half acht. De duur van de tocht is afhankelijk te stellen van de vogels en het weer (plm vier uur). Er wordt alleen bij heel goed weer gevaren. Mocht de excursie niet doorgaan- hetgeen op vrijdagavond na ruggespraak met de kapitein van de vissersboot wordt beslist- dan ontvangen de deelnemers via een telefonisch "doorgeef-systeem" bericht. Mocht op zondagmorgen het weer de deelnemers in de steek laten, dan wordt de vaarexcursie omgebogen in een strandwandeling.

zaterdag II en- Traditioneel weekend op Texel

zondag I2 okto- : Opnieuw met huisvesting in de r.k. jeugdherberg. ber vertrek zaterdagmorgen zes uur vanaf de stille kant van het station te Hilversum. Terug zondagavond plm 8 uur. Op het programma staat opnieuw bij zeer goed weer, een boottocht op de Noordzee(zondagmorgen). Kosten per deelnemer plm. f.30,- in totaal.

zondag Naar de Grote Peel (kraanvogels en roofvogels
9 november

december Naar de Zeeuwse stromen.

Mogelijk wordt een andere excursie- naar de Biesbosch - vastgesteld.

B e s t u u r s - m e d e d e l i n g e n

Contributie

Diverse leden hebben nog steeds niet hun contributie voor dit jaar voldaan. Zoals bekend is de contributie tot f 12,50 verhoogd. Huisgenoot-leden, studenten, jeugdbonders en militairen, betalen half geld. Sommige leden voldeden wel het voormalige bedrag f 7,50, maar verzuimden het resterende ad f 5,- over te maken. Rijkt u het even na en bespaar de penningmeesteres het verzenden van "aanmaningen" en kwitanties, waarmee overigens per 1 oktober een begin zal worden gemaakt.

Actie Vogelasiel

In de vorige Korhaan en ook in de pers, hebben wij een actie gevoerd voor het vogelasiel van ons bestuurslid, mevrouw Carlo Holzenspies. Wij riepen bij de Spaarbank te Hilversum een speciale rekening voor haar in het leven: "Vogelasiel, Huizen". Het artikel in de Gooi en Bemlender, werd ook door andere bladen overgenomen. Het resultaat was, dat de rekening werd gevuld met een bedrag van bijna f 150,- en mevrouw Holzenspies zelf goed werd bedacht, met een bedrag van enige honderden guldens. De rekening blijft geopend. Wij zouden het op prijs stellen als enkele leden zich beschikbaar zouden willen stellen voor een "actiegroepje". Wil het vogelasiel blijven bestaan, belangrijker nog; worden opgeknaapt en vergroot (b.v. met een quarantaine), dan zal er regelmatig geld naar toe moeten vloeien. Gelukkig heeft een seintje aan het ministerie voor RCM ook al iets geholpen. Mogelijk vloeit er nog iets voort uit het bezoek van één van de rijksambtenaren.

Boerderij

Het bestuur heeft naar aanleiding van de invitatie van het "Staatsbosbeheer" mee te denken over de bestemming van de boerderij in het weidevogel-reservaat "Nekkerveld", een rapport samengesteld en dit vergezeld van de visie van de kandidaat-bewoner, de heer D.A. Jonkers, de diverse betrokken instanties toegezonden. Wij ontvingen van "Staatsbosbeheer" een zeer positieve reactie. Men ging daar zelfs verder met de bestemmings-gedachte. Wij hadden een "biologisch centrum" geopperd, het "staatsbosbeheer", koerste concreet in de richting van een "ornithologisch centrum". Na de uitwisseling van de gedachten was het de taak van het "staatsbosbeheer", de restauratiewerkzaamheden ter hand te nemen. Een technisch onderzoek van onze zijde, maakte duidelijk, dat wil de boerderij aan de ideale bestemming van ornithologisch centrum voldoen- herstel- en bescheiden aanpassingswerkzaamheden, een bedrag van f 25.000,- vereist is. Een andere vereiste is de aanleg van een begaanbare toegangsweg. In dit (sombere) stadium bevindt zich thans het project.

Vervolg bestuursmededelingen.

Intussen staat de boerderij leeg en wat dat betekent, spreekt voor zich. Het bestuur heeft inmiddels in een nieuw schrijven aan het "Staatsbos-beheer" zijn bezorgdheid hierover uitgesproken.

Excursieleiders

Het Goois Natuurreservaat doet opnieuw een beroep op leden-vogelkenners van onze vereniging, voor het leiden van excursies en wel op de zaterdag 11 en 18 oktober langs de oude ijsselmeerkust bij Huizen. Vertrek half zeven vanaf het einde van de Karel Doormanlaan, bij de Driftweg. Het is bijzonder plezierig werk. Er bestaat voor deze excursies steeds zeer grote belangstelling (wel een tachtig liefhebbers), zodat de excursie - bezoekers in kleine groepjes moeten worden verdeeld. We hebben aan deze wandelingen nogal wat nieuwe leden te danken. Wie wil het eens proberen? Even snel opgeven bij onze waarnemend secretaresse, mej. M.Oosterwaal, Meerweg 25, Bussum, telefoon 02159 - 15255 .

Half geld roeien

Dank zij het initiatief van de voorzitter van het IVN in het Gooi, de heer P. Vroom, kunnen leden van deze organisatie en van onze Vogelwerkgroep, roeiboten huren tegen half geld. Men kan zich daartoe alleen op rustige dagen (dus niet in drukke weekenden) vervoegen bij gebr. Fine, botenverhuur, Moleneind 4, Kortenhoef. Vertoon van lidmaatschapskaart van de VWG is nodig! De roeiboten worden normaal tegen f 1,50 per uur verhuurd. De stille plassen van Kortenhoef (wouwaapjes.....) liggen binnen uw bereik.

Ledenmutaties

Nieuwe leden ;
 drs. P. Schneiders, Kromme Enghlaan 17 Bussum
 H. Klepper, dr.J.Stevinweg 14, Maartensdijk
 P. Oirbans, Larenseweg 184 c. Hilversum

Bedankt als lid:
 J.Schut, Kortenhoefsedijk 128, Kortenhoef

Adreswijzigingen:
 D.Visser van Horn 19,Andijk, naar v.Ostadelaan 32 Hilversum
 W.Jansen van Kareldoormanlaan 17 Harderwijk naar Laan der ver. Naties,
 Harderwijk
 A.J.M. v.Mill van Eemnesserweg 2 Baarn naar Veldheimweg 3 Baarn
 H.Doremans, van Breestraat 132, Amsterdam naar 3e Helmersstraat 45 hs
 Amsterdam W
 mej. G.Maandag van Bloemhof 73 Bussum naar Caenstraat 202 Doetinchem
 F.Sikking van Heidestraat 17 Hilversum naar Gentiaanstraat 10 Bussum
 D.Jonkers van Hoflaan 8 naar Röntgenstraat 161 Hilversum

Nestkasten in Bussums Waterleidingbos (1969)

A: Terrein:

Bussums Waterleidingbos.

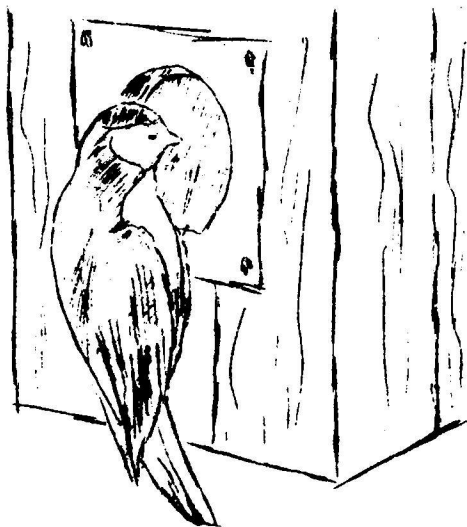
Niet toegankelijk.

Ligging: Tussen Hilversum en Bussum, ten westen van spoorlijn naar A'dam.

Grootte: 8 ha, 23 are en 7/4 care.

Landschap: Hoofdbegroeiing bestaat uit dennen waartussen jong loofhout zoals de Amerikaanse vogelkers, beuk, eik. Verder enkele groepjes jonge douglass aanplant. De onderbegroeiing, indien aanwezig bestaat uit mos, gras en verschillende andere lage planten.

B: Controle:

Voor het eerst sinds enkele jaren is dit gebied weer gecontroleerd. De eerste controle was vrij laat (begin mei) waardoor het met de eerste ei data wel eens moeilijk was. Omstreeks half mei werden nog eens vier nieuwe nestkasten opgehangen. In het gebied hangen nu de volgende kasten:

- 16 mezenkasten met vliegopening van 40 tot 47 mm.
 - 8 mezenkasten met vliegopening van 30 tot 32 mm.
 - 4 berkenkasten.
 - 3 bloempotten.
 - 1 spechtenkast.
 - 1 uilenkast.
- 33 kasten totaal.

Hoogte:

De kasten hangen op een hoogte van 2 tot 3 meter.

De onderlinge afstand varieert van nauwelijks 2 tot 30 meter.

De vliegopeningen hangen naar alle kanten.

Data:

Van begin mei tot half juni werd er wekelijks gecontroleerd.

Overzicht:

	Iste broed	2e broed
koolmees	4	3
ringmus	3	3
pimpelmees	2	0
gekr. roodstaart	5	
spreeuw	1	0

Aantal broedpogingen

koolmees	:	1
ringmus	.	2
gekr. roodstaart:		2
spreeuw	:	1

Opm. Onder een broedpoging versta ik een compleet of bijna compleet nest van een vogel waarin geen eieren gelegd zijn.

Eerste ei (alleen Iste broedsels)

soort	vroegste datum Iste ei	gem. datum Iste ei
koolmees	19-4	22-4
ringmus	15-4	21-4
pimpelmees	12-4	14-4
gekr. roodstaart	1-5	25-5
spreeuw	9-4	9-4

Opm. De gekr. roodstaart vertoont een typisch broedseizoen.
De Iste ei data van de legsels is n.l. zeer verspreid:
1-5, 28-5, 25-5, 3-6, 5-6.

Aantal eieren en jongen van het Iste broedsel

	eieren	aantal juv.	uitgevlogen
koolmees	32	24	13
ringmus	15	13	7
pimpelmees	21	21	21
gekr. roodstaart	27	19	13
spreeuw	4	3	3

Gemiddelde legselgrootte en aantal jongen van het Iste broedsel

	gem. legselgrootte	gem. aantal jongen
koolmees	8	6
ringmus	5	4,3
pimpelmees	10,5	10,5
gekr. roodstaart	5,4	3,3
spreeuw	4	3

Aantal eieren en jongen van het 2de broedsel

	gem. legselgrootte	gem. aantal jongen
koolmees	9,3	9,3
ringmus	4,3	3

D: Bijzonderheden:

Op 29-7-'69 werd in een kast een nog levende nachtvlinder aangetroffen.

Op 29-7-'69 werden er in een kast ongeveer 50 schorskevers en ongeveer 30 oorkruipers aangetroffen.

E Conclusie:

Over een voor- of achteruitgang van de broedvogels is niet te spreken omdat ik geen oude verslagen van dit gebied bezit.

Wel is het opmerkelijk dat 7 van de 33 nestkasten bezet waren door de gekr. roodstaart. Dit komt waarschijnlijk door de gunstige biotoop, de grote gaten in de mezenkasten (uitgetikt door de grote bonte specht) en het kleine aantal spreeuwen.

Kast no:	soort.	aantal ei	aantal juv.	aantal uit.juv.	
Ia	spreeuw	4	3	3	
I6	broedpoging ringmus				
2a	gekr. roodstaart	6	4	4	
3a	gekr. roodstaart	3	3	3	
5a	niets				IO-5'69 opgehang.
4a	niets				bloempot
I4	broedpoging roodsaart				
IO	niets				
IOa	nestpoging roodstaart				
IOb	pimpelmees	II	II	II	
8	koolmees	8	7	6	
2	gekr. roodstaart	6	I	I	
2c	ringmus	5	5	0	
I2	ringmus	6	6	5	
7	niets				
7d	broedpoging ringmus				
II	niets				
IIe	niets				
30	niets				
I6a	ringmus	4	2	2	
I6f	gekr.roodstaart	7	6	0	berkenstam
39	niets				IO-5-69 opgehangen
3I	niets				IO-5-69 opgehangen
33	niets				bloempot
34	niets				bloempot
23	pimpelmees	IO	IO	IO	spechtekast
32	broedpoging b. vliegevang				berkenstam
32h	gekr. roodstaart	5	5	5	IO-5-69 opgehangen
4	koolmees	7	7	7	
3	broedpoging koolmees				
4	koolmees	7	0	0	
2f	koolmees	IOO	IO	0	kast van boom gevallen.

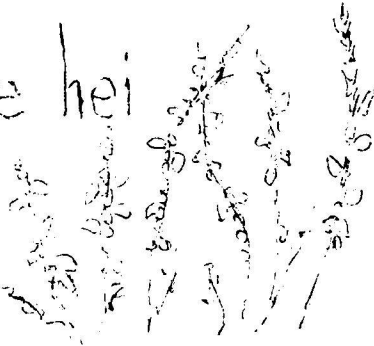
uilenkast, niets.

"2de broedsels"

a	ringmus	4	4	2	
I2	ringmus	4	0	0	kast v/d boom ge-
II	koolmees	IO	IO	IO	waaid.
30	koolmees	9	9	9	
39	ringmus	5	5	5	
3I	koolmees	9	9	9	

R. Moolenbeek.

De hei

En zondagmorgen,
half zes....

Zondag, 15 juni 1969, half zes. De zon, heilig onfloeerst, was al boven de horizon, gezien vanaf de hei tussen Bussum en Hilversum.

Het zou een gloedhete dag worden.

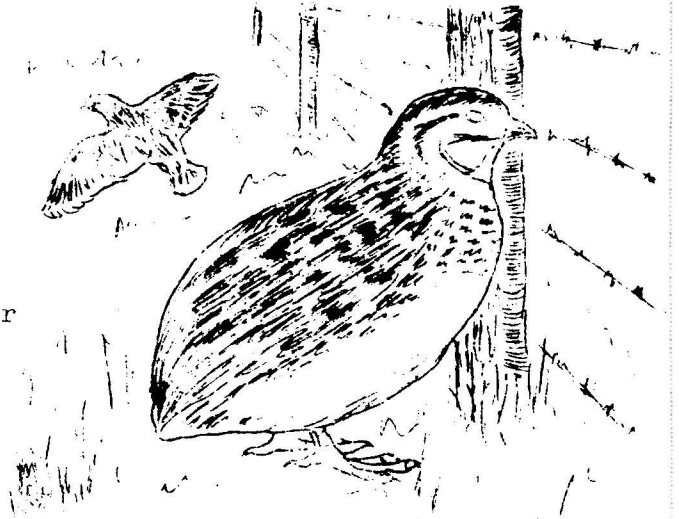
Vorig jaar zaten er korhaanen, op de groene speelvelden langs de zandafgravingen bij Crailo. Wie weet.

De afwezigheid van leeuwerikken viel al direct op.

Mogelijk zijn de meeste gevluht voor het gedreun van de sportvliegtuigjes die, als het later wordt, de absolute heerschappij op deze hei bezitten.

Maar wel of geen korhaan straks, de grootste attractie van zo'n trip in je eentje is de verrassing waar je soms zo naar tegenaan loopt.

Het zat me die ochtend bijzonder mee.

kwartel.

De hei en de grassen waren hier en daar nog nat van de dauw. Er moest een mooi stukje dophei mee naar huis. Dat is het fijne van fotograferen: dat je alles in volle pracht en praal mee kunt nemen, zonder de natuur geweld aan te doen. Twee plokken waren juist aan de bloei begonnen. Door de hitte van de laatste twee weken wat erg vroeg misschien?

Op zoek naar een kuiltje van de micrenleeuw, had ik niet direct bemerkt dat een paar eenden onrustig en laag boven mijn hoofd cirkelden. Bergeenden waren het, met het onmiskenbare oranje-rode etiket. Eén kwam zacht kwakend over mij heen. Er zal wel een nest geweest zijn, maar ik hassette me liever om misschien nog een glimp van de korhaan op te vangen.

Over het prikkeldraad tot boven op de zandafgraving gekomen, zat hij daar opeens: de korhaan, in de cirkel van de telelens, op het korte gras aan de rand van het sportveld. Fout was, de bandrecorder te hebben thuisgelaten, want het "gezag" was in de ochtend stilte goed te horen. Hij had het druk, met allerlei buigingen.

Tegen niemand, zo loek het mij. Ongezien kon ik hem tot op veertig meter naderen. Eén stap naast het boompje en hij ging op de wicken. Een telefoto, precies tussen de doelpalen, heeft dit nog vastgelegd.

Er werd echter meer gezien die ochtend. Een ree, die verderop in de omraasterde ruimte met de bordjes: "rustplaats voor vogels" haastig het "hazenpad" koos, alsof hij vreesde door mij te worden vermoord. Dan ontdek je weer even, dat we er bij de dieren gekleurd opstaan.

Om half acht op weg naar huis zag het er naar uit, dat dit het dan wel was geweest. Geen grote of bijzondere oogst. De koolmaes, de kuifmaes, de vink, de lijster, de fitis, de gaci, de ekster, de bergeend.

Dat was het zo ongeveer. Een paar sardouwen en kraaien niet te vergeten en zowaar één leeuwerik op die route.

En een wulp. Helemaal alleen, nabijberend roepend, gleed hij weg in de bultenvlakte.

Maar waar ik al zolang op gehoopt had, dat was er toen tóch opeens.

Met hun snob vol voor zat een fitispaartje in een grote vliegden vraaggeluidjes te maken.

Er waren dus jongen. Real schrander - takje op, takje af -

(pas op, want dat wordt straks nog een gedicht van Gezelle !) speelde het echtpaar kiekeboe met mij. De afstandsmeter van de telelens gaf 3 mtr., 30 aan. Hoe je van zo'n diertje nu precies een goede foto maakt, dat wordt toch echt weer een verhaal apart. Maar lastig werd het zeker, want een fitis is een "zenwmoetje", om het wat oneerbiedig te zeggen. Geen twee seconden stilzitten. Je moet vlug zijn. Juiste belichting, juiste scherpte zoeken en dan nog juist licht er op en een juiste houding. Dat allemaal binnen een paar seconden. Een 500e sec. met 5,6 diafragma gaf ook nog wat dieptescherpte met een 4,5 lens.

Grotere slaitersnelheid ging niet, vanwege de schaduw tussen de takken.

Inmiddels kwam vast te staan, dat twee jongen al waren uitgevlogen. Op twee verschillende plaatsen werd vlakbij in de hei gevoerd. De vraaggeluidjes zorgden voor communicatie. Op wat grotere afstand viel dit goed waar te nemen.

Twee jongen leek me echter bijzonder weinig. En die gedachten gang klopte, want later schoot één van de ouders van tijd tot tijd onder een zware dennentak, die neerhing tot de grond. Dat gebeurde zeer snel en meteen weer terug, alsof er niets aan de hand was. In werkelijkheid lag daar het nestje. Tijdens of vlak voor het voeren maakten de kleintjes geen enkel geluid, dit in tegenstelling tot b.v. jonge mezen of jonge merels. Huisstil bleef het, als er voor werd gebracht. Alleen er tussendoor het vraagcontact. Misschien een kenmerk voor grondnestbewoners ? Ik weet het niet. De nesten liggen meer in de gevarenzone en daarom misschien.

Door de tak even later voorzichtig weg te schuiven, kon met een andere lens het nestje dichtbij worden gehaald. Het was een wonder mooi nestje. Een paar weken later hebben we het, lang en verlaten, nog eens goed bekeken. De ronde opening was verticaal van stevige struikhei gevlochten, met een donzige wat zakvormige diepte daarachter. Door de verticale ligging waren de jongen meteen tegen regenwater beschermd.

Twee piepkleine kopjes lagen mij vol vertrouwen aan te kijken, zo leek dit, sterk vergroot in de lens. En dieper in het zogeheten zaknestje nog wat achterwerkjes en staartjes van broertjes of zusjes.

Alsof deze verrassing nog niet voldoende was kwam tijdens het fotograferen ook nog een auditieve waarneming mijn aandacht vragen. Het kwik-me-dit, kwik-me-dat van een kwartel ! Een veel gehoord geluid tijdens de vakanties in Frankrijk, en waarvan de heldere roep per bandopname naar huis werd meegenomen. Een vergissing mijnaarszins lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Het was inmiddels half tien geworden. De eerste bromfietsen raasden al over de hei. Er kwam een autootje voorbij, waarvan de staart van een vliegtuig buiten het raamje stak.

Brieven van gemeentebesturen

.....

Het is U bekend, dat wij afgelopen voorjaar alle gemeentebesturen van Gooi- en Vechtstreek een schrijven hebben gezonden waarin wij hebben gepleit voor een waardiger gedrag in de natuurgebieden en het instellen van een DDT-vrije zône.

Deze uitvoerige brief is ook door de pers met instemming begroet.

De gemeente raad van Bussum verzocht de Gewestraad het schrijven eveneens in behandeling te nemen.

Onze voorzitter is reeds voor een toelichting op de inhoud van de circulaire bij één van de medewerkers van drs. P.C.W.M. Bogaers op bezoek geweest. Wij meenden er goed aan te doen gedeelten uit de inhoud van de brieven, welke wij van de gemeenten mochten ontvangen, in ons blad over te nemen.

Gemeente Hilversum:

- - - - -

" delen wij u namens de raad van Hilversum mede, dat een plan is vastgesteld voor het Spanderswoud, enerzijds in het belang van de dagrecreatie en anderzijds van de natuurbescherming in en buiten dit gebied. Desgewenst kunt u ter gemeentesecretarie (raadhuis, kamer 6) van bedoeld plan kennis nemen.

Bovendien heeft het staatsbosbeheer ten behoeve van de Stichting Gooisch Natuurreservaat een beheersplan opgemaakt, waarin een visie wordt gegeven op het toekomstige beleid inzake natuurbescherming van deze stichting.

Met u zijn wij van mening, dat maatregelen dienen te worden genomen om typisch Gooische vogels te behouden door hun broedplaatsen te beschermen. Daaromtrent zoudt u zich in verbinding kunnen stellen met de dienst van publieke werken.

Tenslotte merken wij nog op, dat het gebruik van insecticiden een probleem van wereldomvang is. Reeds geruime tijd wordt op Europees niveau gestreefd naar een verbod voor ddt. Blijkens een persbericht van recente datum komt op het 12ste congres van de wereldgezondheidsorganisatie in Boston (U.S.A.) een verzoek in behandeling van de Nederlandse regering om het gebruik van ddt internationaal te verbieden, een plaatselijk verbod terzake biedt naar onze overtuiging geen oplossing!.

Loenen:

- - - - -

" Wij delen U mede dat de raad in zijn vergadering van 17 juni jl. zijn sympathie heeft betuigd met Uw actie ter bescherming van de vogelstand in het Gooi en de Vechtstreek".

Naarden:

- - - - "In de vergadering van de gemeenteraad van Naarden op 23 juni 1969 is naar voren gekomen, dat de toenemende mate van water-, bodem- en luchtverontreiniging ernstige zorgen baart voor de instandhouding van flora en fauna voor de toekomst.

Alles zal in het werk moeten worden gesteld, om de gevaren voor de dieren- en plantenwereld in het Gooi zoveel mogelijk af te wenden. In dit opzicht zij verwezen naar de beslissingen om de wegen in het recreatiegebied Valkeveen voor het autoverkeer "slecht berijdbaar" te houden, teneinde de rust te bevorderen, alsmede ruiters te weren op de vestingwerken.

Voorzover bekend zijn buiten de bezittingen van de Stichting Goois Natuurreservaat en het Haardermeer in deze gemeente geen terreinen aanwezig, welke als reservaat zouden kunnen worden aangeduid.

De controle op het aanbrengen van vernielingen en op loslopende honden vindt binnen het kader van de beschikbare mogelijkheden zo goed mogelijk plaats.

Het instellen van een D.D.T.-vrije zone in het Gooi, Kemland en de Vechtstreek is geen eenvoudige zaak, temeer omdat daardoor de land- en tuinbouwers in deze streken in ernstige mate zouden worden gedupeerd. Dit probleem zal - wil het op de juiste wijze enig effect sorteren - landelijk en van rijkswege moeten worden aangepakt.

Daarboven zal het plaatselijk verbieden van alle insecticiden slechts een beperkt effect kunnen hebben, al. alleen voor de standvogels van deze streek, omdat de trekvogels veelal elders hun dodelijke dosis vergif reeds hebben opgedaan".

Weesp.

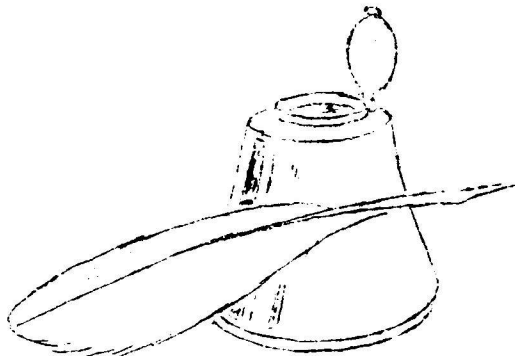
- - - "Wij delen u mede dat wij bijzonder attent zijn op het behoud van de vogelstand.

Onze technische dienst gebruikt in de buitenlucht geen D.D.T. terwijl insecticiden en andere bestrijdingsmiddelen alleen in uiterste nood en dan nog met de nodige voorzichtigheid worden gebruikt".

Baarn:

- - - "Wij hebben uw brief van april 1969 met betrekking tot de door U in verschillende opzichten gesignaleerde bedreiging van de vogelstand in Nederland, ter kennis van de gemeenteraad gebracht.

Voor zover het in ons vermogen ligt zullen wij attent blijven op voorkoming van voornoemde gevolgen".

T. O. HEMA

SPECIALZAAK **Maasland**
v/h BRAM v. d. VELDEN
VEERSTRAAT 31 · TEL: 14028 · BUSSUM
TEVENS VERHUUR SCHUURMACHINES,
EN COMPLETE SPUITINSTALLATIES

BARIËNTE

Langestraat 132 Hilversum

VOGEL SCHILDERIJEN

Import uit Mexico.

Handwerk in kleuren.

In diverse maten vanaf f 5,95

Dè zaak met exotische geschenken uit India, Marokko,
Egypte, Mexico, China, Taiwan, Haiti enz. enz.

Geneesmiddelen
Parfumerieën
Borstelwerk
Ziekenverplegingsartikelen

De Eenhoorn

uw drogist

Nassaulaan 10 - Bussum
Telefoon 1 51 87

SPEELKAMER

Nassaulaan 17

Bussum

Telefoon 1 40 06

**VOOR GOED SPEELGOED
EN
HOBBY ARTIKELEN**

„ATLAS”

AUTOVERHUUR

RIJLESSEN

IN V.W. 1600 TL

Waldecklaan 24, Bussum, Tel. 1 72 01

KWALITEIT GEVRAAGD!

BIJ GROENTEHANDEL

VAN LOON

GESLAAGD.

OOK VOOR DE MOOISTE MAND

MET FRUIT.

Poststraat 17
Telefoon 1 64 92
Bussum

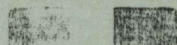
Huisman

VOOR BETERE INTERIEURVERZORGING

BUSSUM - SPIEGELSTRAAT 38 - TEL. 15614

HILVERSUM - GROEST 110 - TEL. 51741

VOOR BETERE NACHTRUST

BUSSUM - HUIZERWEG 24 - TEL. 12379

**HOUD KATTEN UIT UW TUIN!
NEEM TAXIS OF THUYAHAGEN.**

Fa. Jac. Jurrissen en Zn.

Cort v. d. Lindenlaan 1

Naarden

voor natuurlijke
vitaalstoffen naar

pomona

op de brinklaan 93

bussum

t/o de spaarbank

**HOOFDZAKEN
DIE MODE MAKEN:**

Elegante dameshoeden,
couture-mutsen, cravates,
pruiken en haarstukjes,
bruidskapjes,
sjaals en handschoenen.

Amsterdam

Kalverstraat 23 telefoon 020 - 234677

MAISON VAN DEN

BRINK

Voor VWG - leden

Gebr. Worries

Kerkstraat 220, Amsterdam C.
Telefoon 224853

**Enige Min. erkende preparateurs
in omgeving van het Gooi.**

**Uitsluitend voor vogels en
kleine zoogdieren**

DRUKKERIJ „*Erica*”

H. van Wagtendonk & Zn.

Siemensstraat 11a
Telefoon 48901
Hilversum

de

BUIZERD

mocht

„PIAKS”

Het was groots.

Om een Buizerd in de keuken te logeren te hebben.

Een grote, machtige stootvogel van zo dichtbij te mogen meemaken.

Buizerd werd gebracht door dierenarts Snelder, die, net zoals ik, vreesde dat de vogel het slachtoffer was geworden van gechloreerde koolwaterstoffen.

Een droevige aanblik bood de zieke vogel. Wankel stond hij op zijn stevige, van scherpe klauwen voorziene, poten.

De dierenarts had al enige medische ingrepen op de vogel verricht, zodat het nu mijn taak was, om de patiënt te voeren.

Na het stoppen werd Buizerd in een grote doos gezet, waar hij spoedig insliep. Moe van alle emoties.

Tegen de avond hoorden we geritsel in de doos.

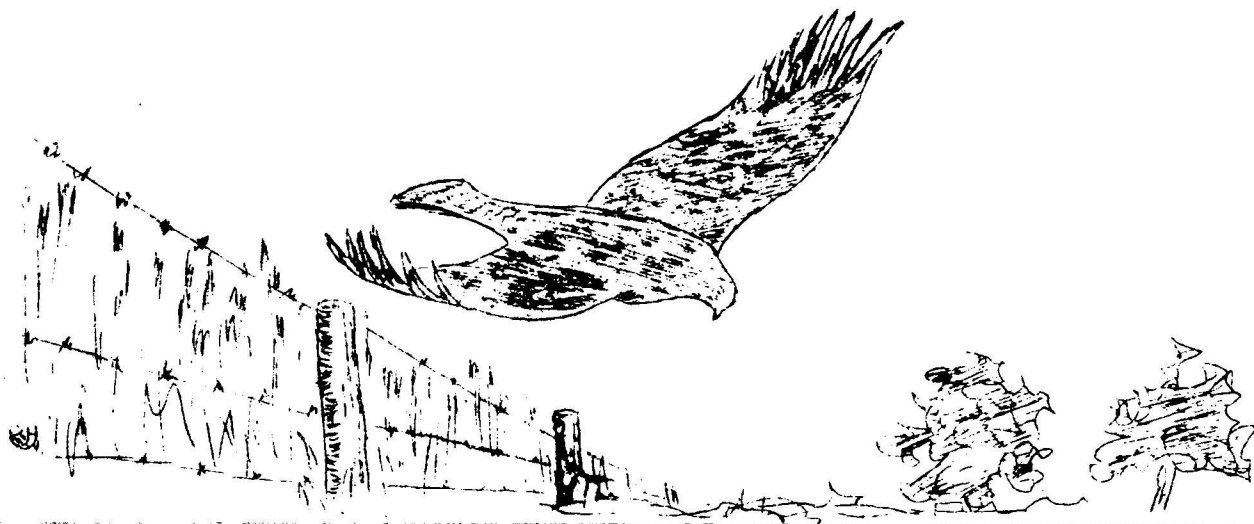
Buizerd zat op de rand en keek om zich heen. Dat was een goed teken.

De vogel wilde hoger op.

Toen ik de volgende morgen hart aan het snijden was, liet Buizerd, die zich duidelijk beter voelde, en met belangstelling had zitten toekijken, een fluitend "kiao" horen.

Direct daarop sprong hij van zijn blok af, om bij me voedsel te bedelen.

Intussen was het ons opgevallen, dat de stootvogel een veel te dikke krop had. Met slikken had hij moeite.

Telkens rekte hij zijn bils uit, wanneer een stukje vlees naar binnen gewerkt was. Dit was geen vogel die aan vergiftegiging leed. Buizerd had last van een vreemd voorwerp in zijn krop.

Naarmate de dagen verstreken, voelde Buizerd zich beter. De krop puilde niet meer zo uit en dokter Snelder keek zijn patiënt met een tevreden blik.

Het ging goed zo.

Buizerd voelde zich volkomen op zijn gemak. Hield ik hem mijn hand voor, dan stapte hij rustig van het blok af, om waardig op zijn nieuwe zitplaats gezeten de keuken vanuit een andere hoek te bekijken. Hij was de enige stootvogel, die ik zonder dikke handschoenen durfde te hanteren. Geen krasje maakte hij.

Een pracht-dier was het. Met zijn helder bruine ogen, met een was van grijs en het schitterend gekleurde verenkleed. Maar vooral het levende dát maakte het zo boeiend. Een kroonjuweel der natuur. Waar je met diepe bewondering urenlang naar kon kijken.

En dan sta je verbaasd, dat er lieden zijn, die zo een vogel schieten, op laten zetten en vol trots op hun buffet deponeren.

Kijk, dat bezit ik nou !

En wat bezit hij nu werkelijk ?

Een zielige caricatuur, van wat eens een Buizerd werkelijk was.

Een opgezette stootvogel, het statussymbool van een mens, wiens geestelijke ontwikkeling nog huiveest in de tijd der stropers. Die mens, die totaal geen besef heeft van de verantwoording, die de moderne mens ten aanzien van de natuur te dragen heeft.

Zijn domme hebzucht ligt gepersonificeerd in die doffe, opgezette vogel.

Mooie Buizerd, zullen de roofmensen jou met rust laten ?

Op een dag liet Buizerd piep horen. Meteen probeerde hij door de ruit van het keukenraam naar buiten te komen.

Toen dat niet lukte, liet hij weer "piep" horen. Misschien lag er een mogelijkheid in de zitkamer.

Buizerd landde op de bank. De sporen van zijn massale vlucht waren duidelijk te zien.

Alle bloemen waren uit de vaas gegecid en de asbakken waren leeg door de grote windkracht.

Nu kreeg Buizerd een buitenvolière, die intussen snel in elkaar was gezet. Het zien van de blauwen hemel wekte echter zijn drang om weg te komen nog feller op.

Steeds hing hij aan het gaas, zodat hij zijn hielgewricht bezeerde. Het gaas aan de binnenkant met lappen bedekken hielp niet.

Buizerd zette zijn ontspanningspogingen vlijtig voort.

Best was dit niet voor de spaak, die was niet bestand tegen zoveel kracht.

Buizerd kreeg zijn oude zitplaats in de keuken.

Daar was hij tenminste kalm.

Vanaf zijn hoge zitplaats, op een oude microscopkist had hij een goed overzicht van hetgeen onder hem gebeurde. Intussen had hij een zitplaats ontdekt, die hem nog beter leek, omdat die hoger gelegen was, n.l. het eierrek. Nou passen rekken vol eieren en Buizerden niet zo erg bij elkaar. Struif en een verschrikte vogel waren het einde van dit streven naar hogerop.

Soms sliëp Buizerd op de ijskast. Zijn sterke loopbenen naar voren-gestrekt. Dat duurde evenwel niet lang, want zowel Buizerd als de ijskast kregen het benauwd, omdat de grote vogel net op de ventilatie-uitlaat zat.

Op een goede dag was het zover. Buizerd mocht "piak". Piak op de Huizermeent. Onze voorzitter van de Vogelwerkgroep wist een goede startbaan. De vogel zat op mijn arm. Geen dromerige blik meer in die mooie ogen. De ogen werden fel. Buizerd keek om zich heen en toen ging hij op de wicken. Log en met veel moeite kwam hij omhoog. Steeds hoger. Met hem vlogen een groot aantal verschrikte Kokmeeuwen op, terwijl even later een wolk verschrikte spreeuwen uit een bosje omhoog stook. Aan de vogels, die telkens met haast het luchtruim kozen konden we zien, waar onze vogel zich bevond.

Heel hoog in de kijker zagen we hem nog. Toen was hij verdwenen.

Een grote leegte heerste er thuis in de keuken. Ik voelde een paar tranen branden, maar ik was blij voor Buizerd. Buizerd, die op één poot sliëp met zijn schedelveren omhoog gericht. Net "mother's pet", zoals de Engelsen dat noemen.

Zo een ervaring kan niemand je ontnemen.

Carla Holzenspices.

Broedt het paapje (nog) in het Gooi ?

Drs. J.J. Frieswijk uit Amsterdam, vraagt zich af of het paapje als broedvogel (nog) in het Gooi voorkomt. Hij stelt een onderzoek in naar het voorkomen van het paapje als broedvogel in Nederland. Zoals bekend heerst sterk de indruk, dat *Saxicola Rubetra* snel achter-uit gaat.

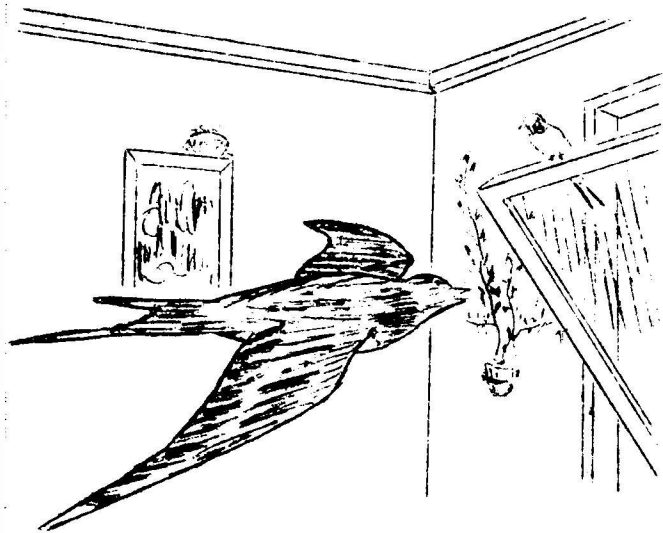
Wellicht wordt de soort volgend jaar geplaatst op de lijst van het Contactorgaan voor Vogelstadie (KNNV).

Wie stelt een Goois overzichtje samen ?

Graag bericht aan het redactiesecretariaat.

Mevrouw Vogel

Vloog er uit!

Mevrouw Vogel is voor een vogel op-
zij gegaan.....

Aanvankelijk met vreugde, had zij een zwaluw verwelkomd, die in haar slaapkamer een fiks bouwwerk op-trok. Van flink wat zegge en gras, van modder en mest, ontstond er op een balk een royale vogel-woning. De boerenzwaluw deponeerde, daar in de witte boswachterswoning aan de Hilversumseweg, vier eieren in de gemetselde kom en zorgde na drie weken geduldig wachten, voor even-zoveel nakomelingen. Mevrouw Vogel had er vrede mee.

Zeker de eerste dagen toen er zo-maar een zwaluw, al was het wat indiscreet, haar slaapkamer binnen-droef.

Nadat het bouwwerk was voltooid en na zich verder bezig te hebben met de huiselijke plichten, vulde ga het leven verder met zijn gewoonten. Het lieft op de raad van het buidelraam, wie hij ontbrekt het uur of vijf zijn ochtend concert aan.

Met applaus van de zijde van het broedende zwaluwvrouwtje maar met enig boeh-geroep van de kant van mevrouw Vogel, die haar slaap toch liever met twee uurtjes had verlengd. Er dreigde bij haar een chronisch slaaptkort, zodat zij wel moest besluiten het veld te ruimen.

Als lid van de Vogelvereniging blij met iedere vliegende vogel, stelde zij haar slaapkamer grootmoedig ter beschikking van het jonge gezin. Bovendien was zij in gevriguure van een onverwacht bezoekend met haar hoofd of kussen, want ook een zwaluw laat zich wel eens gaan....

Mevrouw Vogel nestelde zich op de divan in de huiskamer. Het echt paar zwaluw hield zich verder intensief bezig met de groei en bloei van het jonge kwartet.

De oefen vluchten vanaf de nestrand konden zonder enige zorg ter hand worden genomen. Een noodlanding kon vrijwel altijd eindigen op de zachte dekens van het grote bed. Nu is het hele stel dagelijks op jacht naar versterkende middelen voor de naderende reis naar het zuiden. 's avonds vliegen zij alle zes de slaapkamer weer binnen om er de nacht door te brengen. Ook mevrouw Vogel wacht op de dag van afvaart, maar vraagt zich wel met enige zorg af wat het komende voorjaar weer gaat brengen....

(overgenomen uit de Gooi en Eemlander)

VWG'ers in de Camargue:

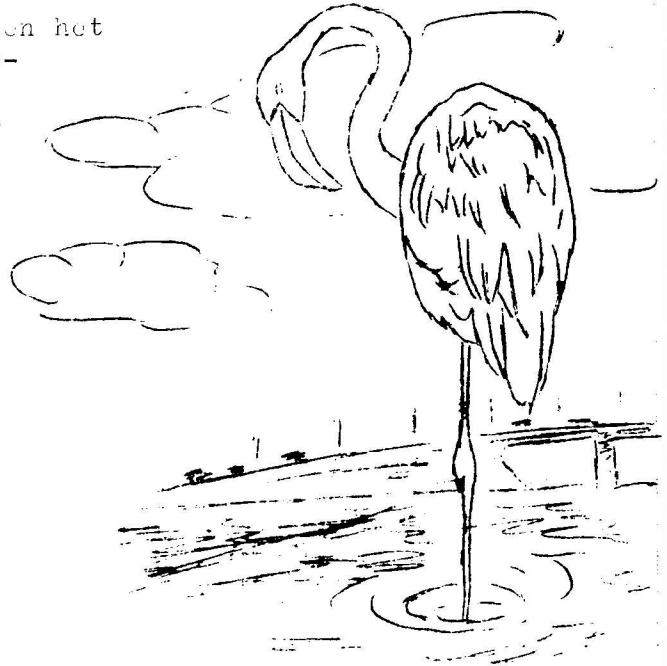
"letterlijk alles wordt geschoten"

Drie jonge leden van onze Vogelwerkgroep, Gerard Buhr, George Ording en Koljan Farjon, zijn enkele maanden geleden naar Frankrijks beroemste natuurreservaat de Camargue, getrokken. Ze wilden er zowel werken als zich uitleven in de vogelliefhebberij. Zij beloofden dat zij de VWG-leden van hun avonturen op de hoogte zouden houden.

Van de hand van Gerard Buhr verscheen het eerste reisverslag, in briefvorm gericht aan onze voorzitter. Het is een amusant verhaal en tegelijk een trieste aanklacht tegen de barbaarse jachtmethoden van de Fransen.

De drie jeugdige leden - vogelbeschermers in hart en nieren - versmaadden overigens de jachtbuitjes niet, die hun door bevriende jagers als het ware in de schoot werden geworpen.

Buhr noemt in zijn brief het trio, "Dutch Wildlife Research Team".

....de flamingo van Naarden.....

Les Saintes Maries de la mer.

8-9-1969.

Waarde collega ornithomaan,

Na het faillissement van onze "paling business", die aanvankelijk veel belovend was, hebben we elk wat regelmatig werk aangenomen.

We hebben namelijk wéér een geweldig plan in petto, dat tamelijk veel geld gaat kosten en wel een tocht naar Afrika.

Ons doel is de Europese vogelsoorten die in Afrika verblijven te bekijken en onderzoeken.

We komen over anderhalve maand even naar Holland om een Volkswagenbus te kopen plus allerlei materiaal. Dan zullen we de details wel vertellen. Een verblijf van meer dan drie maanden in een gebied als de Camargue, is zeer de moeite waard. Vooral nu de trektijd goed aan de gang is en de jacht is geopend. Van het grote aantal kennissen dat we hier zo langzamerhand gekregen hebben, is praktisch iedereen jager. We beginnen zo langzamerhand al een aardige collectie gebalgte vogels te krijgen.

I zilvermeeuw I ringmus I kokmeeuw I griel I boerenzwaluw I sylvia spec. I kwak I purperreigers I kl. karekiet I bijeneter.

Voordat ze in de pan verdwenen, hebben we de maten genomen van:

I oeverloper
I watersnip
I groenpootruiter

Om kort te gaan letterlijk alles wordt geschoten !
Behalve dode of toebereide vogels, zien we ook nog levende,.....
wat dit jaar groots was waren de flamingo's, duizenden en, zeer
belangrijk, ongeveer 1500 jonge exemplaren en wel achter het gemaal
aan het eind van de Digue. George is er in geslaagd er een serie dia's
van te maken tot op een afstand van ongeveer 50 meter.
Hieronder volgt een lijstje van allerlei interessante waarnemingen:

2 havikarenden	Les Alpilles
noovengaalse grasmus	Les Alpilles
noorse pijlstor vogels	voor de kust
van var gerten (vrij veel)	voor de kust
alkoekoek	Saintes Maries
oievaar	Saintes Maries
workstaartplevier	Ville neuve
zwarte zeeëenden	kust (in zee)
kleine jager	voor de kust
breed gekleurde) tapuit	Les Alpilles

een geringde kokneeuw uit Zwitserland.

Langs de weg zeer veel dode steenuilen (ongeveer 30 totaal)

Log een regeltje over het werk wat we hier verzetten. Kolja en ik,
Gerard, werken vanaf augustus op de camping. George heeft bij "Hendrik-
van de Frietman" gewerkt en neemt nu uitgebreid vakantie. Hij woont nog
steeds bij hem in huis.

Wij wonen in een "vier sterren" bunker op de camping. Gas, elektriciteit,
pick-up, pin-upp e.d.

We hebben al een baantje versierd in Zwitserland voor de komende winter.
Maar om dit eigenlijk zeer lange verhaal kort te maken zullen we u verder
de spanning laten tot het persoonlijk onderhoud in Bussun (nèt licht-
beelden).

Tot ziens!

fLAMINGO

(Phoenicopterus ruber)

"Een vliegend potlood" zei een van de VWG-leden die de afgelopen
weken de slik-flamingo van Naarden hebben bewonderd. De eerste meldingen
dateren van 17 augustus (Doremans) en volgde elkaar in snel tempo op.
Bijna dagelijks staat er wel (een VWG-lid stil bij de brug van Muider-
berg (tegenover de vuilnisbelt van Naarden)om er te kijken naar het (al
te) fraai gekleurde beest. De exotische vederdracht plaatst de vogel op
het rijtje van de ontsnapte exemplaren. Vermoedelijk een Zuid-Amerikaan
(het noordelijk deel), die het - getuigen zijn lange verblijf - op het
Golfce wad best naar zijn zin heeft.

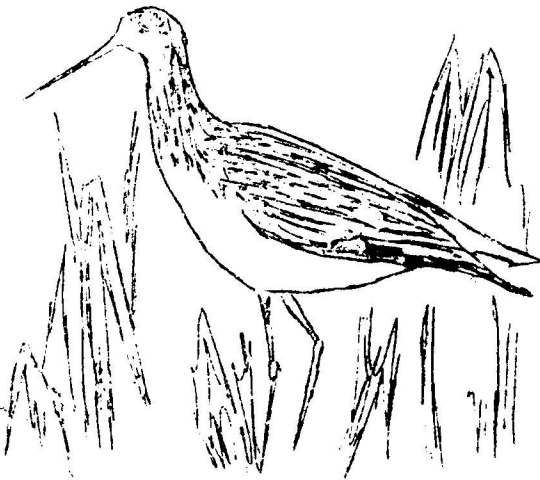
schijnen al heel wat lieden rond te lopen die een vangpoging wilden
doen. Voorlopig is het er nog niet van gekomen en kunt U allen nog even
genieten van deze "Arvifauna-vervalsing".

Casarca's

(Fadorna ferruginea)

In de polder Zuidelijk-Flevoland, zwerft een groepje Casarca's rond. De afgelopen jaren werden diverse keren casarca's in de polder gesignaleerd, een maal zelfs drie. Er bestaat twijfel over de "echtheid" van deze gansachtige eenden. Aangenomen wordt, dat het ontsnapte exemplaren zijn. De toeneming van het aantal waarnemingen blijft echter een merkwaardig feit en zeker nu er niet minder dan 22 casarca's in Zuidelijk-Flevoland rondzwerfen. De groep was aanvankelijk een week lang bijeen langs de Knardijk. Op 15 september vonden wij alle tadorna's terug: tien en vier langs de Knardijk, één bij de slagboom (Muiderberg) en zeven in een verderop gelegen (grauwe) ganzenplas. In 1892 was er sprake van een invasie. En hoe wordt er over deze vogels gedacht? Opvallend is het grote aantal jonge exemplaren. Voorts bevinden zich enkele vrouwtjes en voor zover bekend, slechts één mannelijk exemplaar in de groep.

J.L.B.

Poelruiter (Tringa stagnatilis)

In de laatste week van augustus is een poelruiter ontdekt in een van de eerste plasjes vanaf de slagboom bij de brug van Muiderberg, aan de Zuiddijk van Zuidelijk-Flevoland. De vogel verbleef er ruim een week en kon door enkele VAG-leden worden waargenomen.

Ooievaars

(Ciconia ciconia)

Ons lid de heer P.H. Fuchs (Leiden), meldde de waarneming van twee ooievaars: op 9 juli op de Oostermeent bij Huizen. Zij zweefden langs de IJsselmeerkust.

Een ander ooievaars bericht vermeldt, dat het comité Wintervoeding Vogels te Naarden, heeft besloten het nest op één van de vestingeilanden, dat hersteld moest worden, niet langer te handhaven.

Uit andere bladen:

- Jaarverslag IVN 1968: lid van het algemeen bestuur de heer Leo Oudejans (tevens lid VWG het Gooi).
- De Fitis: VWG Haarlem; Inventarisatie Vogelpark in de Kennemerduinen, Inventarisatie Heksloot, Het landgoed Duin en Kruidberg.
- De Levende Natuur: juli -aug; Nachtelijk voedsel zoeken van de Grauwe Gans in de Seewinkel (Neusiedlersee) Massale vogelsterfte in Zeeland, Albinisme bij merels.
- Ornis Brabant: ornithol.werkgroepen in Belgisch Brabant; Ornithologie van Brabant in 1965 en 1966 - zangvogels - deel I.
- Aythya: VWG van de NJN no:3; kluten inventarisatie 1969. Broedvogelinventarisatie omgeving Kampina, Hoogwatertellingen 1968 Waddeneilanden. Inventarisatie het Meerdink (Achterhoek).
- Natuur en Landschap: winter 1968-1969; Weidevogelgebied. Polder Oosterwolde.
voorjaar 1969; Opnieuw vogelsterfte door zaai-zaadontsmettingsmiddelen.
- Triëntalis: CJN; De dodaars op Walcheren.
- Scharrelaar: KJN; Wadvogels op Vlieland.
- Natura: KNNV sept. 1969; Merkwaaardig gedrag van de Berg-eend. Nogmaals: schijngevechten van vogels met wioldoppen (juli-aug). Met Kist en kijker door Zuid-Andalusie.
- Artis: juli-aug; De gieren en hun badplaats. Grauwe ganzen.
- het Vogeljaar: juli 1969; Tenminste één paar broedende notenkrakers. Ook in 1969 nog notenkrakers in ons land. Een Canadese mus in de filxatelic.
Wie is H.J. Slijper ?, Valkerij. Stootvogel is een goed Nederlands woord.
- Mededelingenblad KNNV
VWG Amsterdam: juli; Terugkeer zomervogele Amsterdamse Bos, Inventarisatie A'damse Bos 1968-1969, waarnemingen in het A'damse Bos jan.-juni 1969. Verslagen excursies Marijpeel, Texel, naar de Harz (drie dagen) en Naardermeer.
- Inzage bij het secretariaat.

Turkse Tortels nemen toe als er op wordt geschoten.

De gemeente Hilversum heeft een persbericht doen uitgaan: dat er op neerkomt dat ze niets kan doen ter voorkoming van klachten over overlast veroorzaakt door verwilderde duiven en Turkse Tortels.

Voor de bestrijding van verwilderde duiven kan de commissaris van politie bemiddelen bij het verstrekken van een jachtvergunning en voor het doden van Turkse Tortels is de commissaris der koningin gemachtigd een vergunning af te geven na ingewonnen advies bij het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Is de overlast van verwilderde duiven (bedoeld zullen worden de zogenaamde "Damduiven") en Turkse Tortels in het Gooi zo ernstig, dat er momenteel een jacht moet worden ondernomen?

Het is te proberen. Verwacht mag worden, dat, zoals enige jaren geleden bij de premieregeling op afschot van houtduiven is gebleken, de stand van de Turkse Tortel er door zal toenemen!

"Echtparen" gaan over tot vier
broedsels per jaar.

Drs. W.J. Doude van Troostwijk, wetenschappelijk medewerker van het ITBON te Arnhem, (Instituut voor toegepast biologisch onderzoek in de natuur), maakte een studie van de gevolgen van het afschieten van houtduiven in de jaren vijftig. De minister gaf een premie voor elke geschoten houtduif en de houders van speciaal hiertoe verstrekte jachtvergunning, konden hun gang gaan. De houtduiven hadden door hun grote (te grote) aantallen teveel schade betokkend aan allerlei landbouwbedrijven. De jagers kregen F 0,75 per geschoten duif en moesten de vleugels of poten tonen. Het kostte de minister tonnen, de jagers kogels en de houtduiven "lachten hen na".....

Leefthijd

De premie op het schieten van houtduiven werd in 1954 ingesteld. Uit het ringonderzoek kon drs. Doude van Troostwijk aantonen, dat er niets veranderde in de gemiddelde leeftijd van een houtduif.

De onderzoeker kwam tot de conclusie door in het onderzoek de duiven van vóór de afschotperiode en tijdens die periode te betrekken.

De gemiddelde leefthijd bleef 18.4 maand!

In de overlevingskansen van vóór en tijdens de "jacht", trad vrijwel geen variatie op.

De aantallen geschoten duiven liepen op van 139.683 in 1954 tot 282.560 in 1962.

De minister schrok van de bedragen terwijl er weinig van 'n doeltreffend resultaat bleek. Tussen 1954 en 1962 werden in totaal 1.473.237 duiven geschoten door ongeveer ruim drieduizend jagers.

Wanneer in een bepaald gebied de duivenstand zo wordt gemillimeterd, is er even sprake van een "opluchting".

Maar de duiven herstellen zich razend snel. De "survival of the fittest" heeft zelfs een fikse opleving onder de duivenstand tot gevolg. De echtparen gaan over tot liefst 4 broedsels per jaar en de opengevallen plaatsen worden wel weer ingenomen door ni- of emigratie van soort genoten. Je schiet er dus niets mee op.....

De-zelfde resultaten kunnen ook worden verwacht van een "massale" jacht op de misschien nog wel taaiere Turkse Tortel. Een vogel met een veel te boeiend verleden om te worden gehaat.

De vogel ergert sommige mensen door het geluid. Door het "roe-koe-koe"-geroep. Voor een ander klinkt het als muziek, voor een ander schijnbaar als mitrailleurgeroefel in de oren. Wij hoorden een ornitholoog zeggen: "Wie zich ergert aan het geluid van een Turkse Tortel is een nurks. Hij ergert zich immers ook aan de krekkel en andere geluiden in de natuur, maar waarschijnlijk niet aan een bromfiets".

Buurman kan de tortel haten, terwijl buurvrouw ze "aanhaalt" door ze te voeren. Is een Turkse Tortel op de voederplank niet een aardig gezicht? Misschien attractiever dan een lawaaiierige slokop van een spreuw.

1950

De Turkse Tortel is van oorsprong geen Nederlandse broedvogel. De vogel-liefhebbers stonden in vuur en vlam, toen omstreeks 1950 de grensoverschrijding voor Nederland "dreigde". De vogel had een sensationele ontwikkeling meegemaakt.

Eerst een vrijwel totale uitroeiing in Griekeland omstreeks de eeuwwisseling, vervolgens een verrassend herstel en tenslotte uitbreiding van het areaal in sneltreinvaart.

In 1912 kwam de vogel nog voor tot Belgrado. In 1930 echter ook in Hongarije, in 1943 in Oostenrijk, in 1946 in de omgeving Hannover en in 1949 in Nederland. Het broeden werd in 1951 met zekerheid vastgesteld te Venlo, Oldebroek en ... Soest.

Het Gooi

Enkele jaren later was ook het Gooi "genomen". In 1958 werden in Laren zeventig broedparen geteld, in 1959 tien in Eemnes en zeventig in Blaricum. Hilversum noteerde in 1960 twintig en ook in het Gooi-Noord, Huizen, Naarden en Bussum kwamen men tot een totaal van ongeveer twintig. In 1963 bedroeg het totaal voor Nederland ongeveer 4000 broedparen.

Verwacht wordt, dat de komende vijf jaar de Turkse Tortel zijn top bereikt heeft. Het aantal kan tot vijfmaal zo hoog liggen als in 1963, zodat het maximum aantal Turkse Tortels in Nederland voor de komende jaren op ongeveer 16.000 kan worden gesteld.

De Turkse Tortel is een voorbeeld van een "cultuurvolger", een vogel, die de mensen niet schuwt, maar hen eerder volgt naar de nieuwe woongebieden. De voorkeur van de vogel gaat uit naar de hoge, droge zandstreken, zoals b.v. het Gooi.....

Een Turkse Tortel kan van februari tot en met augustus twee tot vijf broedsels grootbrengen, hetgeen neerkomt op een maximum aantal nakomelingen van vier tot tien per jaar.

Na het broedseizoen zoeken de vogels geschikte fourageerplaatsen. Dat is ook de tijd waarin zij grote schade kunnen berokken aan b.v. graan overslag-bedrijven en aan de kippen- en ganzenfarms op de Veluwe.

Een slaap- en fourageerplaats te Wageningen, bevatte in de winter van 1963-1964 maximaal 1500 Turkse Tortels.

In de verspreidingsdichtheid spant de Noord-Veluwe de kroon met 12 tot 25 broedparen per 1000 ha op de voet gevolgd door...het Gooi met 8 tot 12 broedparen per 1000 ha. Een situatie zoals zij was in 1963 en geschetst door H.N. Leys, eveneens van het ITBON te Arnhem.

Aan het artikel "de Turkse Tortel in Nederland" (Limosa) ontleen wij voorts, dat nog niet valt vast te stellen tot hoe hoog de dichtheid zal oplopen.

Opvulling

Waar evenals bij de houtduiven, Turkse Tortels worden geschoten worden de gaten door anderen opgevuld. Bovendien gaat de vogel over tot een extreem groot aantal broedsels. Het Ministerie van RCM adviseerde sinds 1954 zesmaal gunstig op een aanvraag voor een vergunning voor het doden van Turkse Tortels, in alle gevallen in verband met zeer ernstige overlast op de Noord-Veluwe. Een jager haalde in de winter van 1966-1967 zelfs drieduizend van deze duiven neer. Het bood weinig soelaas.

De natuur regelt echter alles zelf als... de mens er zich maar niet mee bemoeit. Ook bij een extreme toeneming van een vogelsoort. De houtduiven-stand in het Gooi baarde het vorig jaar zorgen. Er werd inderdaad hier en daar overlast van ondervonden. Het aantal was te groot. Er brak toen onder de houtduiven kropziekte uit en zij stierven bij honderden !

De Turkse Tortels zijn nog in beweging. Ook in het Gooi zal het aantal nog wel toenemen. Ondanks een "hint" van de gemeente Hilversum, zullen er wel geen vergunningen tot het doden van deze beschermde vogels worden verstrekt. Het wachten is op een epidemie, welke ongetwijfeld eens vanzelf zal uitbreken. Als de natuur de tijd acht gekomen !

JL.B.

(overgenomen uit de Gooi- en Eemlander)

Het uil bij Willem

Vrijdagavond 19 september heeft ons bestuurslid mevrouw Carla Holzenopie "Voor de vuist weg", flinke reclame gemaakt voor de vogelbescherming.

Zij verscheen met een bosuil in het televisieprogramma van Willem Duys. Zij mocht de spits afbijten en kreeg alle gelegenheid propaganda te maken voor het Wereldnatuurfonds, haar eigen asiel en de Vogelwerkgroep.

De uil voelde zich, ondanks de hitte van de lampen, best voor de camera's thuis. Nieuwsgierig blikte hij om zich heen en met tegenzin nam hij afscheid van de baas van het "circus".

Nieuwe nestkastensecretaris

De nestkastencommissie heeft afscheid genomen van haar secretaris, Jan van der Geld. Deze scheidende functionaris heeft een zeer belangrijke rol gespeeld in de oprichtingsperiode van onze VWG. Hij is als employé van Natuurmonumenten, overgeplaatst naar de Wieden, het befaamde plassengebied in de kop van Overijssel. Jan blijft de VWG als lid trouw, naar zal uiteraard hierin een weinig actieve rol meer kunnen spelen. Hij coördineerde het nestkastenonderzoek in het Gooi en stelde zeer omvangrijke nestkastenverslagen samen. Een gigantisch werk, dat Rob Moolenbeek zal overnemen.

Tijdens de vergadering van de commissie, werd besloten een poging in het werk te stellen nu eens alle controleurs op de werkvondt bijeen te brengen. De bedoeling is er van gedachten te wisselen over het voorbije nestkastenseizoen en zo mogelijk te luisteren naar een deskundige inleider van elders.

Overigens is deze werkvondt niet alleen bestemd voor de controleurs maar ook voor andere belangstellenden, vooral voor degenen, die misschien eveneens willen overgaan tot het controleren van nestkasten.

Het is nog altijd mogelijk de groep uit te breiden en geschikte bos-terreinen zijn eveneens gelukkig "uit voorraad" leverbaar.

Bovendien is het fascinerend werk ! De "werkvondt" is vastgesteld op donderdag 9 oktober in het "Hol" aan de Erfgooyerstraat te Hilversum.

Commissie Zuidelijk Flevoland

Op de donderdag 4 september gehouden commissievergadering werd het volgende telschema opgesteld:

7-9 Blonet, 14-9 Bos, 21-9 van Dijk, 27-9 Wurster, 5-10 Ploeger, 12-10 Blonet, 19-10 Harder, 25-10 Wurster, 2-II Ploeger, 8-II Bos, 15-II Blonet, 22-II van Dijk, 29-II Wurster.

De eerstvolgende vergadering wordt gehouden op donderdag 6 november ten huize van de heer Bos.

Belangstellenden die mee willen naar Zuidelijk Flevoland moeten zich in verbinding stellen met de vergunninghouders.

Besloten werd het telgebied te beperken tot het dijkvak Muiderberg-Eiland Eemmond.

Dit door o.a. het stopverbod op de Oostvaardersdiepdijk en de steeds dichter wordende begroeiing van de polder, waardoor het tellen bemoeilijkt wordt.

De reeds zovaak aangekondigde te publicatie van de commissie, is sinds enkele maanden gereed.

De redactie van Linosa zegde ons toe dat het verslag in het laatste nummer van 1969 zal worden gepubliceerd !

J. Harder.